

2-ДӘРІС. ПСИХИКА ЖӘНЕ САНА

- 1. ПСИХИКА. ПСИХИКА ТУРАЛЫ ҰҒЫМ ЖӘНЕ ОНЫҢ ЭВОЛЮЦИСЫ**
- 2. ЖАНУАРЛАР ПСИХИКАСЫНЫҢ ДАМУЫ**
- 3. АДАМ МЕН ЖАНУАРЛАР ПСИХИКАСЫНЫҢ АРАСЫНДАҒЫ АЙЫРМАШЫЛЫҚ**
- 4. САНАНЫҢ ПАЙДА БОЛУЫ
АНТРОПОГЕНЕЗДЕГІ ЕҢ БАСТЫ ОҚИҒА
РЕТІНДЕ**

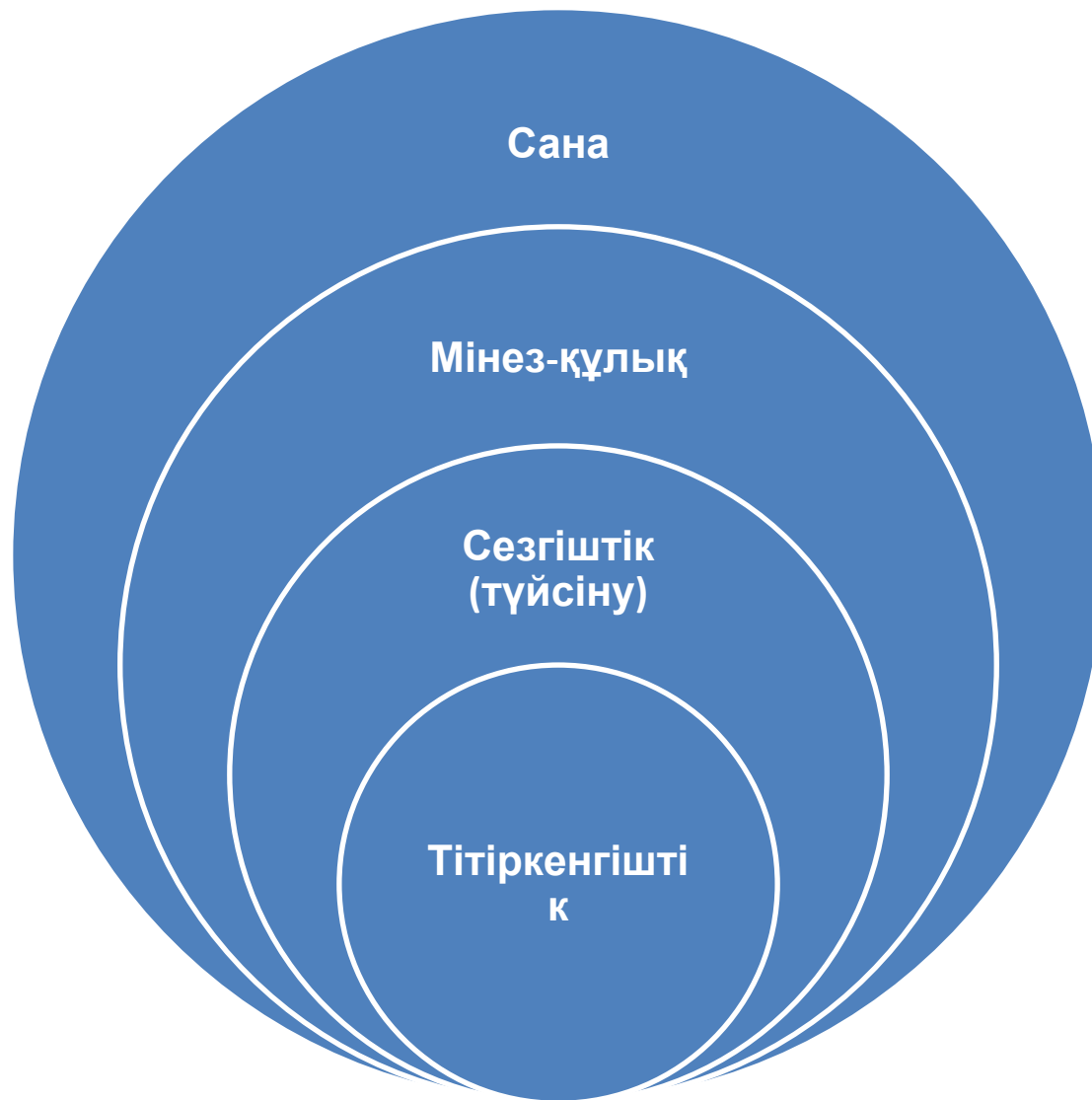
ПСИХИКА

- **Психика** – жоғары ұйымдасқан тірі материя қасиеті, объективті дүниенің субъективті бейнесі (адамға немесе жануарларға қоршаған ортада белсенді іс-әрекет үшін және өз мінез-құлын басқару үшін қажетті).
- **Психика** — адамның сыртқы дүниемен өзара әрекеттесуіне делдал субъективті ішкі дүние.

Психиканың көріну формалары

- Біріншіден, **психикалық құбылыстар: ішкі, субъективті тәжірибе фактілері**, яғни ойлар, сезімдер, бейнелер, тілектер (субъектіге тікелей ұсынылған фактілер).
- Екіншіден, **психологиялық фактілер: мінез-құлық фактілері, саналы ұғынылмайтын психикалық үрдістер, психосоматикалық құбылыстар, адам іс-әрекетінің өнімі және материалдық, рухани мәдениет өнімдері**

ПСИХИКА ЭВОЛЮЦИЯСЫ

Филогенездегі психика дамуының негізгі сатылары

Психиканы материалистік тұрғыдан түсіну:

- ✓ Психикалық құбылыстар – өз дамуын басқара алатын және өзін-өзі тани алатын (рефлексия) жоғары ұйымдасқан тірі материя қасиеті.
- ✓ **Психиканы идеалистік тұрғыдан түсіну** : психика тірі материя қасиеті емес және де оның дамуының өнімі емес. Ол материя сияқты мәңгі өмір сүреді.

Леонтьев – Фабри концепциясы

1. Қарапайым сенсорлық психика сатысы:

- Қарапайым сенсорлық психиканың төменгі сатысы**
- Қарапайым сенсорлық психиканың жоғарғы сатысы**
- 2. Психиканың перцептивті сатысы.**
- 3. Интеллектуалдық мінез-құлық сатысы**

Адам мен жануарлар психикасының айырмашылығы

- ✓ **Бірінші** айырмашылық – адам мен жануарлардың ойлауының дамуында.
- ✓ **Екінші** айырмашылық – адам еңбек қаруы жасап, сақтай алады.
- ✓ **Үшінші** айырмашылық – адам мен жануарлардың сезімдеріндегі өзгешелік.
- ✓ **Төртінші** айырмашылық - адам мен жануарлардың даму жағдайларында.

САНА.

Сананың пайда болуы антропогенездегі ең басты оқиға ретінде

- **Сана** — бұл дүниенің тұрақты бейнесі қалыптасатын шындықтың бейнесі.
- Адамзат санасының пайда болуы мен дамуының **ең маңызды шарты** – адамдардың сөйлеумен жанамаланған бірлескен іс-әрекеті.

Сананың негізгі сипаттамалары

- 1) «со-знание» сана – қоршаған дүние туралы білімдер жиынтығы;
- 2) Сананың сезімдік тіні;
- 3) Жеке дара сананың қоғаммен баланысы (А. Н. Леонтьев);
- 4) Өзін-өзі тануды жүзеге асыра алу;
- 5) Адамның мақсатқа бағытталған іс-әрекетін қамтамасыз ету;
- 6) Тұлғааралық қатынастардағы эмоционалдық бағаның болуы (А. В. Петровский);
- 7) Дәл осы уақытта жоқ немесе мүлдем жоқ болмыс туралы елестету ;
- 8) Тұлғалық мағына.

Адам санасының пайда болуы және тарихи дамуы

Психическалық құбылыстар әлемі

Үйге тапсырма: Леонтьев – Фабри концепциясы

1. Қарапайым сенсорлық психика сатысы:

- Қарапайым сенсорлық психиканың
төменгі сатысы**
- Қарапайым сенсорлық психиканың
жоғарғы сатысы**
- 2. Психиканың перцептивті сатысы.**
- 3. Интеллектуалдық мінез-құлық
сатысы**